To nie bukietowa ani ogrodowa. Ta hortensja robi wrażenie

Hortensja dębolistna przyciąga wzrok najpierw dużymi, białymi kwiatostanami, a jesienią liśćmi, które przebarwiają się na czerwono i purpurowo. Jeśli zachwyca Cię hortensja w bukiecie, poznaj również jej ogrodowe krewniaczki. Poszczególne odmiany różnią się pokrojem, docelową wielkością oraz odpornością na mróz, od której zależy ich zimowanie i sposób zabezpieczenia przed chłodem. Zacznij od rozpoznania gatunku. Wtedy łatwiej dobierzesz stanowisko i termin cięcia.

Bukiet hortensji Parisian Pastel z pracowni IFIORA.

1. **Hortensje w ogrodzie:** ogrodowa i bukietowa.
2. **Odmiany hortensji bukietowej:** propozycje do różnych nasadzeń.
3. **Hortensja krzewiasta:** odmiany oraz przycinanie.
4. **Hortensja pnąca:** warunki uprawy i potrzeby.

5. **Hortensja dębolistna:** sadzenie, pielęgnacja i cięcie.
6. **Pielęgnacja hortensji:** podlewanie, nawożenie i ochrona.
7. **Rozmnażanie hortensji:** kolejne etapy pracy.
8. **Bibliografia:** źródła dotyczące uprawy hortensji.

Hortensje ogrodowa i bukietowa w ogrodzie

Hortensja ogrodowa od dawna należy do chętnie sadzonych krzewów, także w polskich ogrodach. Jest jednak wrażliwa na chłód. Najłatwiej uprawiać ją w cieplejszych częściach kraju, natomiast w pozostałych potrzebuje starannego okrycia na zimę. Pochodzi z centralnej Japonii. Kwitnie od czerwca do września. Odpowiada jej słońce lub półcień, pod warunkiem że ziemia pozostaje równomiernie wilgotna. Duże kwiatostany przybierają kształt kul i mogą być białe, różowe, niebieskie albo czerwone, a na ich odcień w znacznym stopniu wpływa odczyn podłoża. Do rozmnażania najczęściej wykorzystuje się sadzonki zielne, nieco rzadziej zdrewniałe. Przy codziennej pielęgnacji pilnuj przede wszystkim wilgotności ziemi i zimowej ochrony pąków.

Obok niej często spotkasz hortensję bukietową, Hydrangea paniculata, która może osiągnąć nawet trzy metry wysokości. W sierpniu zdobią ją kwiaty w odcieniach bieli i kremu, niekiedy delikatnie zaróżowione. Mocniejsze przycięcie wiosną pomaga uzyskać obfite kwitnienie.

W IFIORA ręczne komponowanie bukietów zaczynamy od doboru kwiatów i ich proporcji. Nasze bukiety z dostawą w Warszawie pokazują, jak duże kwiatostany wpływają na kształt kompozycji. Przy hortensji dobrze zostawić warszawskie bukiety od IFIORA trochę przestrzeni między kwiatami, zamiast mocno je ściskać.

Najciekawsze odmiany hortensji bukietowej

Odmiana ‘Magical Handle’ kwitnie obficie, a jej początkowo białe kwiaty stopniowo nabierają różowej barwy. Zwykle przekracza metr wysokości. Jeśli chcesz przyciągnąć do ogrodu pszczoły, przyjrzyj się odmianom ‘Kyushu’ oraz ‘Tardiva’, które w porównaniu z wieloma innymi hortensjami bukietowymi tworzą sporo kwiatów płodnych odwiedzanych przez owady.

Inną propozycją jest ‘Magical Himalaya’, o kwiatach zmieniających kolor z białego na zielony. Rośnie na ponad metr wzwyż i osiąga podobną szerokość. Z kolei ‘Magical Sweet Summer’ tworzy duże kwiatostany, różowiejące jesienią. Na taras nadaje się ‘Polestar’. Dorasta nieco ponad pół metra. Jej białe kwiaty są drobniejsze, za to pojawiają się od czerwca aż do późnej jesieni. Odmiana radzi sobie również na stanowiskach cienistych.

Do najczęściej wybieranych hortensji bukietowych należy ‘Limelight’. Ma gęste, duże kwiatostany i sztywne pędy, dobrze podtrzymujące ich ciężar. Początkowo kwiaty są jasnozielone. Później zieleń ustępuje bieli. Odmianę wyróżnia dobra mrozoodporność, dlatego nadaje się także do ogrodów we wschodniej Polsce, gdzie możesz posadzić ją pojedynczo albo w większej grupie. Dostępne są również egzemplarze prowadzone na pniu.

Hortensja w bukiecie zajmuje sporo miejsca, dlatego zwykle nie potrzebuje wielu równie okazałych kwiatów obok. Wystarczy spokojniejsze towarzystwo, które nie zasłoni jej kształtu.

Odmiany hortensji krzewiastej i ich cięcie

Hortensja krzewiasta zyskała wielu zwolenników obok popularnej hortensji bukietowej. Pochodzi z Ameryki Północnej. Tworzy gęsty krzew, który szeroko się rozrasta, czasem osiągając trzy metry wysokości. Kwitnie od czerwca do sierpnia na pędach wyrosłych w tym samym roku, dlatego dobrze reaguje na wiosenne cięcie. Skrócenie pędów do około 20–30 cm pozostawia kilka par pąków, z których wyrastają nowe gałązki. Odpowiada

jej półcień oraz ziemia kwaśna, żyzna i lekko wilgotna. Przed zimą osłoń okolice korzeni. Pąki kwiatostanowe stają się widoczne przeważnie na przełomie maja i czerwca. Odmiana ‘Grandiflora’ ma trwałe kwiatostany, dorastające nawet do 20 cm średnicy.

Szczególnie znana jest hortensja krzewiasta, która najlepiej rośnie w miejscu chronionym przed wiatrem. Dobrze znosi mróz, również spadki temperatury do około −23°C. Potrzebuje próchnicznej ziemi zasobnej w składniki pokarmowe. Od czerwca do sierpnia rozwija kremowobiałe kule kwiatostanów, osiągające nawet 40 cm średnicy i złożone głównie z kwiatów płonnych. Bywają naprawdę ciężkie. Pędy wymagają wtedy podpór. Sam krzew ma luźną budowę, jasnozielone liście i dorasta zwykle do około 1,5 m.

Niższa ‘Hayes Starburst’ tworzy kremowe kwiatostany, które z upływem czasu stają się jasnozielone. Liczne pąki pojawiają się na tegorocznych przyrostach, dlatego krzew przycinaj na początku wiosny. Kwitnienie tej odmiany utrzymuje się długo.

‘Abetwo’, wyhodowana w Stanach Zjednoczonych w 2000 roku, ma białe kwiatostany w kształcie kul o średnicy ponad 30 cm. Rozwijają się w lipcu i sierpniu, a na roślinie pozostają do końca października, stopniowo zieleniejąc. Dobrze wygląda w grupach. Służy jej słońce lub lekkie ocienienie oraz podłoże o odczynie lekko kwaśnym bądź obojętnym. Przy wyborze miejsca uwzględnij przestrzeń potrzebną dorosłemu krzewowi, nie sam rozmiar kupionej sadzonki.

Uprawa i wymagania hortensji pnącej

Hortensja pnąca ma inny pokrój niż pozostałe opisane gatunki i potrzebuje odpowiednio przygotowanego miejsca. Ten pnący krzew dorasta do co najmniej siedmiu metrów, choć początkowo przyrasta powoli. Najlepiej służy mu wilgotna ziemia próchniczna o lekko kwaśnym odczynie oraz zaciszne stanowisko, osłonięte od wiatru. Potrzebuje też mocnej podpory. Dobrze rozwija się w półcieniu, ale znosi nawet głęboki cień, więc możesz wykorzystać ją przy północnej ścianie domu, gdzie wiele innych roślin, choćby krzewów owocowych, rośnie słabiej. Wspinając się, szczelnie okrywa podporę ciemnozielonymi liśćmi, pozostającymi na pędach do początku zimy. Przytwierdza się korzonkami przybyszowymi.

Flowerbox hortensji Romantic Memories. Kompozycja z pracowni IFIORA na Mokotowie.

Jej pachnące kwiaty rozwijają się w czerwcu i lipcu. Lekko spłaszczone kwiatostany mogą mieć do dwudziestu trzech centymetrów szerokości. W środku znajdują się drobne kwiaty płodne w kremowobiałym kolorze, otoczone większymi kwiatami płonnymi. Ozdobą są także liście. Mają połysk i ząbkowany brzeg.

Taką hortensją możesz obsadzić mur, stare drzewo albo solidną konstrukcję ogrodową. Sprawdza się także jako roślina okrywowa. Po przekwitnięciu nadal zdobi ogród, bo częściowo zasuszone kwiatostany długo utrzymują się na pędach. Przy planowaniu nasadzenia uwzględnij jej docelową wysokość oraz ciężar rozrośniętego pnącza.

Uprawa i cięcie hortensji dębolistnej

Hortensja dębolistna, Hydrangea quercifolia, pozostaje ozdobna również poza okresem kwitnienia dzięki charakterystycznym liściom. Są owalne i głęboko powcinane. Osiągają około 20 cm długości. Jesienią przybierają czerwone oraz purpurowe odcienie. Krzew zawiązuje pąki kwiatowe latem, dlatego od początku wiosny zadbaj o podlewanie i zasilanie. Jego ciężkie, białe kwiatostany przypominają szyszki, a pod koniec lata i jesienią także zaczynają purpurowieć. W naszym klimacie roślina dorasta zazwyczaj do około 1,5 m, zajmując podobną przestrzeń na szerokość, choć nieraz rozrasta się jeszcze bardziej.

Kwiaty w pudełku od IFIORA, krótkie nagranie z pracowni.

Wybierz dla niej miejsce osłonięte, słoneczne lub lekko ocienione. Ziemia powinna być próchniczna i wilgotna, o lekko kwaśnym odczynie oraz dużej zawartości materii organicznej. Przed sadzeniem możesz wzbogacić ją kompostem wymieszanym z kwaśnym torfem. Gatunek znosi temperaturę sięgającą −23°C.

Wśród polecanych odmian znajduje się ‘Snow Queen’, której białe kwiaty z czasem nabierają czerwonobrązowej barwy. Sadzonka kosztuje około 30 zł. Większa ‘Snowflake’ może osiągnąć około 2 m wysokości i 2,5 m szerokości. Tworzy okazałe kwiatostany z przewagą kwiatów płonnych, a jej sadzonki kosztują orientacyjnie 50–60 zł.

Z cięciem postępuj ostrożnie. Hortensja dębolistna słabo odbudowuje się po skracaniu, dlatego nie wymaga corocznego formowania. Zwykle wystarcza usunięcie starych kwiatostanów oraz pędów martwych, słabych, połamanych lub uszkodzonych przez mróz. Wytnij też te, które nadmiernie zagęszczają środek krzewu. Podobnie jak hortensja ogrodowa kwitnie na zeszłorocznych pędach, więc pozostaw mocne przyrosty od podstawy, jeśli mają pąki kwiatowe. Suche kwiatostany usuwaj pod koniec zimy lub na przedwiośniu, tuż nad pierwszą parą pąków.

Jak pielęgnować hortensję i ją chronić

Podstawą pielęgnacji hortensji jest odpowiednia ziemia oraz stały dostęp do wilgoci. Większości odpowiada podłoże żyzne, próchniczne i lekko kwaśne. Zwykle dobrze rosną w półcieniu, choć mogą też zajmować miejsca słoneczne, jeśli nie przesychają. Podczas intensywnego wzrostu i tworzenia kwiatów, najczęściej od czerwca do sierpnia, potrzebują regularnego nawożenia. W upały podlewaj je obficie. Dobrze sprawdza się deszczówka, a do zasilania możesz wybrać nawóz przeznaczony dla hortensji albo roślin kwasolubnych. Zanim sięgniesz po sekator, sprawdź gatunek, bo sposób cięcia nie jest wspólny dla całej grupy.

Najczęstsze kłopoty to mączniak prawdziwy, chloroza, mszyce i przędziorek chmielowiec. Przy mączniaku na liściach pojawia się białawy nalot oraz żółtawe plamy, które później brązowieją. Obejrzyj także spód liścia. Tam nalot bywa lepiej widoczny. Porażone mogą zostać także kwiaty, przez co drobnieją i tracą wygląd. Chloroza powoduje żółknięcie liści oraz osłabienie korzeni, a często wiąże się z niewłaściwym odczynem ziemi.

Na hortensjach doniczkowych spotyka się mszyce, skupione przeważnie przy wierzchołkach pędów i na młodych liściach. Takie rośliny bywają też atakowane przez przędziorka chmielowca, którego obecności może towarzyszyć stopniowe żółknięcie liści. Reaguj po rozpoznaniu pierwszych objawów. Preparat dobierz do przyczyny problemu i używaj go zgodnie z etykietą, aby ograniczyć uszkodzenia.

Hortensja w bukiecie również potrzebuje troski o wodę. Po przyniesieniu kwiatów podetnij łodygi i usuń liście, które znalazłyby się pod wodą. Pracownia IFIORA radzi też ustawić wazon z dala od mocnego słońca i regularnie sprawdzać poziom wody.

Rozmnażanie hortensji krok po kroku

Do rozmnażania hortensji możesz wykorzystać odrosty korzeniowe lub boczne przyrosty. Sadzonki przygotowuje się od lutego do końca maja. Roślinie matecznej zapewnij dużo światła, aby wypuszczała krótkie, mocne pędy nadające się do ukorzenienia.

Bukiet hortensji Peach Sorbet, IFIORA Warszawa.

Sadzonka wierzchołkowa powinna mieć dwie lub trzy pary liści. Ponieważ liście mogą wyrastać wzdłuż całego pędu, miejsce cięcia nie musi znajdować się dokładnie pod węzłem. Duże blaszki skróć o połowę. Następnie umieść sadzonkę w lekkiej mieszance piasku z torfem, w której ukorzenianie zajmuje zazwyczaj od trzech do czterech tygodni przy temperaturze 18–20°C. Przez ten czas często zraszaj sadzonki.

Po przyjęciu się młodych roślin przesadź je do niewielkich doniczek wypełnionych torfem, kompostem i piaskiem. Utrzymuj temperaturę około 15°C i nadal regularnie zraszaj sadzonki.

Hortensje należą do popularnych krzewów, których uprawa zwykle nie sprawia dużych trudności, jeśli zapewnisz im odpowiednie podłoże. Dobrze odnajdują się na kwaśnych stanowiskach, gdzie część bylin czy krzewów owocowych radzi sobie gorzej. Obok znanych hortensji ogrodowych i bukietowych coraz częściej sadzi się mniej oczywiste gatunki. Dębolistną wyróżniają zwłaszcza liście. Zdobią ogród także po kwitnieniu. Przy kilku gatunkach najwięcej uwagi poświęć rozpoznaniu pędów, na których powstają kwiaty, by uniknąć zbyt mocnego cięcia i zachować pąki na kolejny sezon.

Bibliografia dotycząca hortensji i ich pielęgnacji

1. **Bąbelewski P.:** „Hortensja mało wymagająca względem podłoża", „Mój Piękny Ogród", nr 7 z 2016 r., s. 56.
2. **Bąbelewski P.:** „Jak pielęgnować hortensję dębolistną", „Mój Piękny Ogród", nr 8 z 2016 r., s. 44.
3. **„Stylowe hortensje":** „Mój Piękny Ogród", nr 8 z 2010 r., s. 18–21.
4. **Falkowski G.:** „Jak prawidłowo przycinać hortensje", „Magnolia", nr 9 z 2013 r., s. 48–49.
5. **Latocha P.:** „Kwitnąca śmietanka", „Działkowiec", nr 2 z 2012 r., s. 13–15.
6. **Latocha P.:** „Krzewy idealne na lato", „Działkowiec", nr 7 z 2015 r., s. 10–12.
7. **Mölzer W.:** „Ogród pełen kwiatów", Warszawa, 1978.
8. **„Najczęściej wybierane gatunki":** „Przepis na Ogród", nr 8 z 2016 r., s. 16–17.
9. **Nałkowska D.:** „Sztuka przycinania", „Przepis na Ogród", nr 8 z 2016 r., s. 22–23.
10. **Philips R., Rix M.:** „Najpiękniejsze rośliny do ogrodu. Ponad 1500 specjalnie fotografowanych i rzetelnie opisanych gatunków, które można uprawiać w naszej strefie klimatycznej", Warszawa, 1999.
11. **„Hortensje piękne i dostojne":** „Mój Piękny Ogród", nr 5 z 2017 r., s. 6–12.
12. **„Podstawy cięcia najpopularniejszych gatunków hortensji":** „Mój Piękny Ogród", nr 2 z 2012 r., s. 37.
13. **„Uprawa roślin ozdobnych. Podręcznik dla studentów akademii rolniczych":** Warszawa, 1984.